

EN WEEKEND I

BERLIN

Tolerance, åbenhed og lave leveomkostninger har gjort Berlin til et mekka for kunstnere. Denne weekendguide tager dig med på tur blandt både fin- og undergrundskultur i byen, hvor en konflikt om ejerskab ulmer: Tilhører Berlin de rige, de lokale, kunstnerne, tilflytterne eller investorerne?

Vær åben, vær fri, vær Berlin'. Sådan lyder det selvsikre slogan på kæmpe billboards. Den stort anlagte markedsføringskampagne er sponsoreret af Berlins Senat. Initiativet skal brande den tyske hovedstad og tiltrække kreativ kapital, som den amerikanske vækstguru Richard Florida kalder det.

Sloganet siger meget om byens selvbillede, og hvordan den længe er blevet opfattet af turister og besøgende samt lokale politikere. Berlin har nærmest status af international fristad, og metropolen tiltrækker kunstnere fra hele verden. De sætter deres præg på byen, tilfører nye impulser og henter inspiration.

Men ikke alle køber den rosenrøde fortælling om den frisindede og tolerante by. Noget er ved at ændre sig. Således kom reaktionen på Senatets initiativ fra en af Berlins gadekunstnere prompte:

'Vær neoliberal, vær byggeentreprenør, vær Berlin', stod der at læse på stickers rundt omkring på husmure - i samme font og med samme grafiske udtryk som kampagneplakaterne.

Det ændrede budskab tjener som sarkastisk kommentar til den udvikling, der truer med at forvandle byen til et nyt London eller København, hvor bopæl kræver høj indkomst. En tendens, der underminerer den alternative livsstil, som blandt andre kunstnere sætter pris på.

Hvor istandsættelsen og strømningerne af de gamle østbydele Prenzlauer Berg og Friedrichshain stort set er fuldendt, er et populært samtaleemne i Berlin disse år, hvad der kommer til at ske med Neukölln. Her er det stadig fordelagtigt for kunstnere og studerende at slå sig ned, og der er tilsyneladende ved at udvikle sig en større bevidsthed om, hvad der sker, når byggespekulanter og vækstfokuserede politikere får frit spil.

FREDAG

KL. 15 Socialistisk realisme

1 Kommerciel værdi var ikke en bekymring, den østtyske kunstner Walter Womacka havde, da han udformede den enorme mosaikfrise 'Unser Leben' - vores liv - rundt om alle fire sider af Haus des Lehrers på Alexanderplatz. Som et DDR-prestigeprojekt - bygningen er fra 1964 - behøvede han ikke at tage den slags smålige hensyn i skabelsesprocessen af sit 7 gange 125

meter store kunstværk.

Stilen er socialistisk realisme, det vil sige DDR-propagandakunst, der forestiller den lykkelige tilværelse, som socialismen stillede i udsigt, men som den som bekendt ikke helt opfyldte. Et sted danser kernesunde indbyggere i rundkreds mellem blomstrende træer i solskin. Et andet sted arbejder forskere med reagensglas tæt sammen med håndværkere og arkitekter om at opbygge det perfekte samfund.

Unser Leben, Haus des Lehrers, Alexanderstraße 9.

www.hausdeslehrers.de

KL. 16 Gallerier i avisbygning

2 Området omkring Potsdamer Straße er blevet voldsomt populært blandt gallerister på det seneste. Her kommer kendere, samlere og interesserede for at få et indtryk af, hvad der er aktuelt på byens kunstscene.

Muligvis på grund af kvarterets mere rå og uspolerede fremtoning har gallerierne tilsyneladende overtaget rollen som berlinerkunstneres foretrukne udstillingsvindue. Et godt eksempel er den gamle Tagesspiegel-bygning, som tidligere var redaktionslokaler. Her er 10-15 gallerier rykket ind.

BlainSouthern huser udstillingen 'Gift gegen Zeit' med malerier af Jonas Burgert, der ifølge Zeit Magazin er på vej til at blive en af Tysklands vigtigste kunstnere. Hans fascinerende mareidtsmotiver kan ses frem til 7. juli.

BlainSouthern, Potsdamer Straße 81.

www.blainsouthern.com

KL. 19 Kvalitetsbiograf

3 Den hurtige genopbygning af Potsdamer Platz efter genforeningen gav plads til Kino Arsenal i kælderen af Sony Centeret. Det er en biograf for kunst- og eksperimentel film, der ligger på den tidligere 'Todesstreifen' - grænsen mellem øst og vest, hvor Muren løb. Nu skyder glas, stål, stormagasiner, butiksarkader og andet imponant nybyggeri i vejret.

Kino Arsenal har muligvis byens bedste og mest ambitiøse program, der er en blanding af høj- og subkultur samt historiske og nutidige film. Videokunst fra alle verdenshjørner finder vej hertil. De mere end 1.000 forestillinger om året af uafhængige film gøres mulig af gavmild offentlig støtte.

Kino Arsenal, Sony Center, Potsdamer Straße 2.

www.arsenal-berlin.de

LØRDAG

KL. 12 Lokal hiphop priser byen

4 Tysk hiphop er i nogen grad undervurderet. I butikken HHV, der står for Hip Hop Vinyl, er det muligt at få fingre i værker fra en række af genrens kunstnere.

Lovprisning af sin egen by er et klassisk tema inden for hiphop, og i takt med at Berlin genvandt sin selvtilid af

KREUTZBERG. Den italienske graffitimaler Blu har dekoreret mure fra Managua til Betlehem. I Berlin har han udset sig to gavle ned til floden Spree.

Kino Arsenal har muligvis byens bedste og mest ambitiøse program, der er en blanding af høj- og subkultur samt historiske og nutidige film.

ter genforeningen, er der i hiphoppen dedikeret flere hymner til 'Die Stadt überhaupt', som et kollektiv bestående af KD-Supier, Megaloh, Said, Silla og Sera Finale kalder deres nummer om den tyske hovedstad.

På nummeret 'Hey Du!' fortæller rapperen Sido om sin opvækst først i Østberlin, siden med sin mor i hånden over Muren til en udsigtsløs barndom og ungdom i ghettoen MV - Märkisches Viertel. Med en ikke ringe sans for storladenhed poserer han i videoen ved at lade arkivbilleder fra en projektor køre hen over sig: De viser havet af mennesker, der under de store demonstrationer i 1989 er i færd med at rive Muren ned foran Brandenburger Tor.

HHV, Revaler Straße 9.

www.hhv.de

KL. 14 Kæmpe-graffiti

5 Den italienske gadekunstner og graffitimaler Blu to gigantiske gavlmalerier er nærmest blevet et varetegn hvis ikke for hele Berlin så for bydelen Kreuzberg. Turister på kanalfart kan fra vandsiden beundre motiverne. Den ene gavl forestiller to skikkelser, der prøver at hive hæfterne af hinanden. På den anden er en mand ved at binde et slips. Hans hænder er dog lænket af en kæde, som går mellem

de to guldure, han har på hvert håndled. Kunstværkerne er fra henholdsvis 2007 og 2008.

Til venstre ligger floden Spree, hvor det på en sommerdag er populært at gå ned at drikke en øl og mærke brisen.

Blus gavlmalerier, krydset mellem Schlesiische Straße og Cuvrystraße.

www.blublu.org

KL. 16 På opdagelse i forfaldet

6 Et par fugle kvadrer lavmælt fra et sted oppe under det, der er tilbage af den gamle fabriks tag. Midt i bygningen rækker unge træer med forårets første lysegrønne blade deres grene op mod lyset. Slyngplanter og mos smyger sig ud over de mørkegrå betonelementer, som var de antikke ruiner.

Et lille hul er brudt i muren - stort nok til at komme igennem. Sammenbøjet går det videre ind i den næste af fabrikkens haller. Drivende rust, knuste ruder, løsthængende kabler, smadret graffiti, ødelagte el-installationer. Forkullede rester af en udrændt bil.

Fra Berlins dramatiske fortid ligger moderne ruiner som den gamle fabrik her stadig og vidner om andre tider.

Den gamle fabrik ligger bag det besatte hus Køpi 137, Köpenicker Straße 137.

KL. 18 Fri os for overtagelse

7 Freies Neukölln gør ikke meget væsen af sig. Med Flensburger Pilsener-skiltet og de brune baldakiner kunne den være en hvilken som helst Eckkneipe i Berlin. Og det er netop pointen. Baren har intet tema, ingen trendynes, ingen overpris. Sådan kan ejeren Matthias Merkle lide det, hvilket står i modsætning til den ravage, han skabte med kortfilmen 'Offending the Clientele'.

Filmen sætter udvekslingsstudenter, partyturister og andre bedrestillede udlændinges invasion af Neukölln i et kritisk lys. Den har medført kontrovers og opmærksomhed omkring, hvad der

Jens Malling er 31 år. Han er uddannet journalist og har boet i Berlin siden 2009. Han skriver lejlighedsvis for en række danske dagblade - ofte om og fra Østeuropa.